

Samlade styrdokument

- mål och åtgärder för miljön

Innehåll

Styrdokument.....	1
Energistrategi för Malmö 2022–2030	2
Grönplan för Malmö	3
Handlingsplan för arbetet 2019–2023 med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad	5
Handlingsplan för Malmö stads strategiska kemikaliearbete 2022–2030	6
Handlingsplan för utfasning av konstgräsplaner med granulat, anläggningar med platsgjutet granulat och konstgräs utan granulat i Malmö stads verksamheter	8
Kretsloppsplan 2021–2030, Tillsammans för en klimatneutral resurs- och avfallshantering, Burlövs kommun och Malmö stad.....	9
Malmö stads budget 2023.....	10
Miljöprogram för Malmö stad	10
Nämndsbudget 2023	11
Naturvårdsplan för Malmö 2023-2030.....	11
Skyfallsplan för Malmö	13
Trafik- och mobilitetsplan	14
Översiktsplan för Malmö	14
Från strategi kustskydd 2025–2125 (remissversion).....	15

Styrdokument

Denna bilaga är en översikt över de styrdokument som tagits fram för Malmö stads strategiska hållbarhetsarbete med miljö. Syftet med detta dokument är att presentera de mål och åtgärder som förvaltningens berörs av. Styrdokumenten är lokalt framtagna och ska verka för specifika områden för Malmös stad där flera av dokumenten samverkar och kompletterar varandra. Dokumenten innehåller krav, beskrivning av mål och visioner eller likande som kan verka som ett stöd för planering i det arbete som fritidsförvaltningen gör inom miljö.

Styrdokumentet är i form av program, planer, policys, budget eller strategier. Programmen fokuserar på inriktningar och långsiktiga mål, men beskriver inte praktiskt hur förvaltningarna agera. För förvaltningarna innebär det att tolka och bryta ner dokumenten i mer detaljerade skrivningar eller handlingar. Planer är något mer detaljerade än programmen. Planerna talar om vad som önskas att uppnås och vilka metoder som ska användas. Utifrån planerna ska det vara möjligt att ta fram handlingsplaner för den aktuella verksamheten utan ytterligare politiska överväganden.

Energistrategi för Malmö 2022–2030

Energistrategin är samordnad med Miljöprogrammet och ett underlag till översiktsplan för Malmö. Syftet är att visa hur Malmö kan möta utmaningarna med en fossilfri energiförsörjning och bidra till ett mer långsiktigt hållbart energisystem. Strategin ska bidra till det centrala, regionala och lokala arbetet i energiomställningen av Sverige och till att klimatmålen uppnås. Långsiktigt mål för Malmö stads verksamheter är att energisystemet försörjs från enbart förnyelsebara energikällor (2030). Energisystemet i Malmö är en källa till merparten av våra territoriella växthusgasutsläpp.

Utvärdering av energistrategins genomförande och måluppfyllelse kommer att göras och en utvärdering föreslås år 2025 samt en slututvärdering år 2030. Då kommer genomförande och uppnådda resultat analyseras.

Uppmaning till nämnder:

- Genomförandet kommer förankras genom att berörda nämnder beslutar om sin del i de åtgärder som ska genomföras under energistrategins genomförandeperiod.
- Årlig uppföljning av genomförande och utfall av de åtgärder som specificeras i genomförandefasen utförs av respektive ansvarig nämnd.
- Vid varje mandatperiod bör ställning tas till om energistrategins genomförandehantering är aktuell eller behöver förnyas.

Förslag på strategi:

- Dedikerade resurser hos de tekniska förvaltningarna till energistrategiskt och operativt arbete under energistrategins löptid (till år 2030).
- Ett mer systematiskt arbete med handlingsplan(er) i syfte att säkerställa genomförande av utpekade strategier.
- Tydligare ansvarsfördelning i strategi och genomförande, exempelvis med hjälp av en handlingsplan.

Långsiktigt mål för staden:

- Energisystemet försörjs från enbart förnyelsebara energikällor (2030), effektiv och säker energianvändning som bidrar till stadens långsiktiga hållbarhet.

Inom Energistrategin har det tagits fram fyra fokusområden som är kopplade till varandra, var av fokusområde 3 och 4 som fritidsförvaltningen aktivt kan arbeta med.

Fokusområde 3: Energi- och resurseffektivt samhälle

Mål: **Energianvändningen per kvadratmeter i den kommunala verksamheten har minskat med 15 procent.** Malmö stads verksamheter har minskat sin köpta energi med minst 15 procent. Detta innefattar både stadens byggnaders energianvändning och den energi som Malmö stads verksamheter använder. Jämförelse görs per kvadratmeter mot 2019 års energianvändning.

- Tillvarata potentialen i befintligt fastighetsbestånd till energieffektivisering, samt till produktion och lagring av energi.
- Projektera egna byggnader för flexibelt och energieffektivt nyttjande, samt produktion och lagring av energi.

- Utnyttja vid egna byggprojekt möjliga synergier mellan byggnad och näraliggande miljö och verksamheter, avseende samnyttjande, flexibel användning, lokal energiproduktion och mobilitet.
- Verka för minskad energi- och effektanvändning i den egna verksamheten.

Fokusområde 4: Hållbar energi för transporter

Mål: De fordon som används inom den kommunala verksamheten drivs med förnybara drivmedel och är energieffektiva. Målet avser Malmö stads transport- och arbetsfordon såväl som fordon som används i upphandlade tjänster. Med förnybara drivmedel avses primärt hållbart producerade biodrivmedel och el. Elfordon har även en viktig roll i Malmö stads omställning då de är energieffektiva och potentiellt kan användas för energilagring och som ett verktyg för lastutjämning.

- Säkerställ att Malmö stads fordonsflotta och arbetsmaskiner drivs av el eller förnybara drivmedel.
- Upphandla energieffektiva fordon och arbetsmaskiner som drivs av el eller förnybara drivmedel.
- Verka för korrekt och effektivt nyttjande av kommunens fordon, genom kompetensutveckling och insatser inom beteendeförändring.
- Verka för utbyggnad av smart laddinfrastruktur med väl dimensionerad effektförsörjning för kommunens egna fordon, där möjligheterna till effektutjämning via den anslutna fordonsflottan tillvaratas.

Grönplan för Malmö

Grönplanen utgör ett underlag för den fysiska planeringen och ska vara vägledande för beslut i allmänna skötsel- och naturvårdsfrågor samt i förändrings- och förnyelsearbete. Planen presenterar utvecklingsförslag för Malmö stads gröna struktur och gröna kvalitet utifrån en rekreativ och biologisk utgångspunkt. Till skillnad från Malmös naturvårdsprogram fokuserar Grönplanen på att utveckla det gröna i stället för naturvärden och naturvårdsobjekt. Grönpolicy och gröna mål kan successivt inarbetas i kommunens verksamhet och ligga till grund för allt arbete med det gröna i kommunen.

Särskilda fritidsområden omfattar grönytor som är särskilt iordningställda för en eller flera rekreativa funktioner, som till exempel idrottsplatser, golfbanor, ridanläggningar, friluftsbad och koloniområden. De särskilda fritidsområdena ligger ofta i anslutning till andra grönytor och utgör en viktig del i kommunens gröna struktur. Kommunens befolkning efterfrågar olika typer av gröna ytor för sin rekreation och de särskilda fritidsområdena utgör ett värdefullt komplement till kommunens parker, natur- och rekreationsområden. Det är angeläget att utforma de särskilda fritidsområdena som en del av den gröna miljön, samt att öka tillgängligheten även för besökare som inte utövar aktiviteterna.

Grönpolicy: Malmö kommun ska erbjuda en god livsmiljö med ett kvalitativt och tillgängligt utbud av olika gröna miljöer. Staden, tätorterna och landsbygden skall präglas av en rik och varierad natur- och kulturmiljö med höga rekreativa och biologiska värden.

Generellt är målen för den gröna planeringen:

- att öka den sammanlagda arealen grön mark i Malmö,
- att säkerställa värdefull grön mark så att denna skyddas från exploatering.

Från rekreationssynpunkt är målen:

- att skapa ett varierat utbud av parker och natur- och rekreationsområden som tillsammans med särskilda fritidsområden och gröna bostadsgårdar uppfyller malmöbornas ”gröna” behov,
- att inom hela kommunen åstadkomma ett sammanhängande grönt nätverk med god tillgänglighet.

Utdrag från strategi för att uppnå rekreativa mål:

- att bevara befintliga grönytor med rekreativa värden,
- att utveckla befintliga grönytor med potentiella rekreativa kvaliteter (genom att bygga på dem i storlek och/eller för bättre deras kvalitet),
- att reducera barriäreffekter från vägar och andra barriärer (genom nya/bättre passager, minskad hastighet på vägar mm),
- att förbättra tillgängligheten i gröna områden som idag har begränsad tillgänglighet (t ex golfbanor och koloniområden),
- att bygga upp ett grönt nätverk som inbegriper hela kommunen.

Från biologisk synpunkt är målen:

- att skapa ett rikare och mer varierat utbud av arter och biotoper inom kommunen,
- att förstärka kommunens olika landskapstyper och utveckla olika karaktärsområden inom varje landskapstyp.

Utdrag från strategi för att uppnå kommunens biologiska mål:

- att bevara befintliga grönytor med biologiska värden,
- att förbättra den biologiska statusen i befintliga områden genom att komplettera med nya biotoper och arter,
- att utgå ifrån definierade landskapstyper vid anläggning av nya grönytor och utveckling av biotoper,
- att inom varje landskapstyp utveckla flera sammanhängande karaktärsområden med likartad biotopsammansättning och struktur (och begränsade barriärer inom varje karaktärsområde),
- att utgå ifrån regionalt förekommande och historiskt dokumenterade biotoper vid nyanläggning av områden samt vid förbättring av befintliga områden.

Handlingsplan för arbetet 2019–2023 med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad

Handlingsplanen utgår ifrån Malmö stads arbete med kust- och havsrelaterade frågor inom områdena, naturvärden och ekosystem, renare hav och kust, havsmedvetenhet/ocean literacy, rekreation och upplevelser, stadsutveckling och hamnutveckling, klimatanpassning och extern verksamhet. Inom respektive område presenteras ett inriktningsmål, samt genomfört arbete och förslag på åtgärder 2019–2023. De inriktningsmål som rör fritidsförvaltningen är renare hav och kust, havsmedvetenhet/Ocean literacy och rekreation och upplevelser.

Intern samverkan och samordning: En välfungerande intern samverkan och samordning är viktig för att på bästa sätt arbeta över förvaltningsgränserna med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad. Samordningen ska även underlätta för en samlad rapportering samt möjliggöra för gemensamma kommunikationsinsatser.

4. Ta fram ett förslag till plan för fortsättning av Framtidens kuststad efter 2023.	Ett förslag till plan för hur arbetet med Framtidens kuststad ska drivas vidare efter 2023 ska tas fram och presenteras för kommunstyrelsen senast i anslutning till handlingsplanens slutredovisning.	2021–2023	Miljöförvaltningen (ansvarig), stadsbyggnadskontoret, fastighets- och gatukontoret, kulturförvaltningen, fritidsförvaltningen och stadskontoret.
--	--	-----------	--

Naturvärden och ekosystem: Havens ekosystem är viktiga och biologisk mångfald är en grundläggande förutsättning för fungerande ekosystemtjänster, såväl på land som i vatten. Kunskapen om hav och de marina miljöerna behöver öka för att dessa resurser ska kunna skyddas och nyttjas på bästa sätt.

Inga aktiviteter för fritidsförvaltningen.

Renare hav och kust: Det är betydande att stadens gator och torg städas regelbundet, att det förekommer strandstädning utmed kusten och att olika initiativ fortsätter eller tas för att minska nedskräpningen inom staden, exempelvis informationskampanjer som syftar till beteendeförändringar hos invånarna.

Inga aktiviteter för fritidsförvaltningen.

Havsmedvetenhet: Marinpedagogiskt center och naturum Öresund på Ribersborg i Malmö är en viktig del av arbetet med att öka Malmöbornas kunskap om och engagemang för havsmiljöfrågor. Anläggningen är en utbildningsinstitution som syftar till att ge barn och vuxna kunskap och redskap för att reagera på framtidens klimat- och miljöförändringar.

Inriktningsmål: Verka för en ökad kunskap om och förståelse för havsmiljöfrågor hos Malmöbor och besökare.

17. World Ocean Day / Havets dag anordnas årligen under juni månad på Ribersborgsstranden	World Ocean Day / Havets dag anordnas som ett samarbete mellan stadens förvaltningar och föreningslivet	2020–2023	Fastighets- och gatukontoret (ansvarig), fritidsförvaltningen och kulturförvaltningen.
---	---	-----------	--

Rekreation och upplevelser: Tillvarata och utveckla Malmös potential för rekreation och friluftsliv i anslutning till havet. Det innebär att uppmuntra ett diversifierat nyttjande av kusten,

värna tillgängligheten och samtidigt skydda naturvärden. Kuststräckan utgör en viktig resurs ur rekreationssynpunkt och ska vara ett naturligt och attraktivt besöksmål med stora kvaliteter för såväl kommuninvånare som besökare.

22. Anordna havssimskola på Ribersborgsstranden	Havssimskola anordnas på Ribersborgsstranden under sommarmånaderna.	2020–2023	Fritidsförvaltningen (ansvarig)
27. Framtagande av utvecklingsplan gällande arrangemang för olika delar av kusten.		2021	Fastighets- och gatukontoret (ansvarig), kulturförvaltningen och fritidsförvaltningen.
28. Utreda möjliga lägen för ett citybad.	En utredning för att identifiera möjliga lokaliseringar av ett havsbad och dess profil i centrala Malmö ska initieras.	2021–2023	Stadsbyggnadskontoret (ansvarig), fastighets- och gatukontoret och fritidsförvaltningen.

Stads- och hamnutveckling: Malmö kommer fortsatt att ha behov av att utveckla attraktiva platser längs kusten, såväl för bostadsbyggande, näringsliv och rekreation. Det kustberoende näringslivet ska kunna utvecklas och kusten nyttjas som en rekreativ resurs. Samtidigt ska kusten utvecklas på ett hållbart sätt så att havet och dess resurser som ekosystemtjänster inte äventyras.

Inga aktiviteter för fritidsförvaltningen.

Klimatanpassning: Genomföra klimatanpassningsåtgärder för att minska risken för skador på bebyggelse, infrastruktur och natur- och kulturmiljöer orsakade av översvämning och erosion.

Inga aktiviteter för fritidsförvaltningen.

Extern Samverkan: Stärka Malmös miljöprofil inom det internationella havsmiljöarbetet. Generera ny kunskap om hållbara hav till gagn för såväl staden som för övriga världen.

Inga aktiviteter för fritidsförvaltningen.

Handlingsplan för Malmö stads strategiska kemikaliearbete 2022–2030

Handlingsplanen är framtagen för att minska användningen och Malmöbornas exponering av farliga kemiska ämnen. Särskilt fokus är på barn och unga eftersom de lättare blir påverkade av kemiska ämne i deras närmiljö. För att bli mer kemikaliesmarta och bidra till Malmö stads mål, det nationella miljökvalitetsmålet Giftfri miljö och FN:s globala hållbarhetsmål som rör kemikalieområdet, krävs ett systematiskt arbete. Handlingsplan för Malmö stads strategiska kemikaliearbete 2022–2030 är ett styrande dokument för alla berörda förvaltningar och är ämnad att komplettera övriga styrande dokument som exempelvis miljöprogrammet.

Kartläggning och utfasning

Åtgärd 11: Ta fram en vägledning innehållande hantering och användning av kemiska produkter, förvaring av kemiska produkter samt utbyte av oönskade ämnen. Samordnande funktion Miljöförvaltningen (projektledare för Malmö stads strategiska kemikaliearbete), Fritidsförvaltningen Miljösamordnare 2030.

Åtgärderna innebär att en vägledning innehållande hantering och användning av kemiska produkter, förvaring av kemiska produkter samt utbyte av oönskade ämnen ska tas fram. Utbyte av oönskade ämnen ska ske utifrån framtagen vägledning. För att minimera risken för skador eller

att farliga kemiska ämnen hamnar i miljön behövs rätt hantering av kemiska produkter, vidare ska fritidsförvaltningen fokusera på:

- För att få koll på kemikalier inom verksamheten bör en inventering göras för att sedan dokumentera de produkter som används inom verksamheten (kemikalieförteckning).
- Uppdaterade säkerhetsdatablad ska finnas för alla produkter, för att det ska vara lätt att hitta vilka farliga egenskaper produkten har och vilka skyddsåtgärder som ska vidtas.
- Arbete med att fasa ut produkter (speciellt särskilt farliga) till minde miljöfarliga ska göras kontinuerligt.
- Rester av kemikalier ska tas hand om som farligt avfall.

Lokalvård

Åtgärd 15: Ta fram en städguide anpassad för följande grupper: nybyggnation och renovering, simhallar, sporthallar och sportanläggningar, verkstäder, LSS-boenden och kök samt kontor, skolor och kultur. Serviceförvaltningen (sektionschef, städservice) Serviceförvaltningen (städkoordinator, stödsupport), Fritidsförvaltningen Miljösamordnare 2023.

- Tillgodose behov av stöd vid utförande av lokalvård i form av metoder, utrustning, val av kemtekniska produkter, dosering med mera vilket är bakgrunden till åtgärderna.

Åtgärd 16: utbildning – Har vi tagit del av någon städutbildning, när? Utbildning under 2023: Sporthallar och sportanläggningar, Utbildning under 2025: Simhallar. Serviceförvaltningen (sektionschef, städservice) Serviceförvaltningen (städkoordinator, stödsupport).

Lokalvård handlar om hygien, trivsel, säkerhet och ekonomi. Förutom att bidra till en god hygien och minska smittspridning kan en välvårdad lokal användas under lång tid. Med rätt städteknik kan produkter innehållande kemikalier minimeras.

- Utbildningar ska hållas för följande grupper: nybyggnation och renovering, simhallar, sporthallar och sportanläggningar och verkstäder.

Bekämpningsmedel

Åtgärd 17: Uppdatera Malmö stads riktlinjer för kemisk bekämpning: Miljöförvaltningen (projektledare för Malmö stads strategiska kemikaliearbete), Fritidsförvaltningen (enhetschef driftenhet Malmö, driftavdelningen Malmö 2023–2025).

Malmö stads riktlinjer för kemisk bekämpning togs fram gemensamt av förvaltningarna under 2015. Riktlinjerna har behov av en uppdatering varför förvaltningarna kommer göra det i samverkan.

- Kommunen kan påverka genom att en hög andel av den mat som serveras är ekologiskt producerat.

Mikroplaster

Åtgärd 24: Upphandla bättre alternativ än engångsartiklar av plast. Genomföra interna kommunikationsaktiviteter om att engångsartiklar bör undvikas i möjligaste mån. Stadskontoret (hållbarhetskoordinator, upphandlingsenheten), Fritidsförvaltningen (miljösamordnare) 2030.

Plast kan finnas kvar i miljön i hundratals eller till och med tusentals år. Mikroplast finns i dag i alla ekosystem. Mikroplastpartiklarna fungerar också som små miljögiftsmagneter som drar till sig miljögifter som därmed anrikas i näringskedjorna.

- Åtgärderna innebär att deltagande i regionala samarbeten som handlar om att minska plasten i naturen och/eller miljön.
- Vidare ska engångsmaterial av plast minskas genom att upphandla och erbjuda alternativa material. Engångsmaterial behöver minska generellt därav kommer en kommunikationsinsats ske i syfte att informera om att engångsartiklar bör undvikas i möjligaste mån.
- Vid planering av evenemang ska Malmö stad arbeta för att minska användningen av engångsartiklar.

Handlingsplan för utfasning av konstgräsplaner med granulat, anläggningar med platsgjutet granulat och konstgräs utan granulat i Malmö stads verksamheter

Handlingsplanen är framtagen för att minska spridningen av mikroplaster till miljön från Malmö stads anläggningar innehållande granulat och för att ta ansvar för den miljöpåverkan som dessa anläggningar innebär. Målet i handlingsplanen är att användning av granulat ska helt upphöra senast 2030.

Konstgräsplaner med granulat

Mål: År 2025 ska skyddsåtgärder för befintliga konstgräsplaner med granulat vara implementerade och skötselrutiner och egenkontroll ska vara uppdaterade. År 2030 ska befintliga konstgräsplaner med granulat ha bytts ut mot alternativa material.

Åtgärd 1: Vidta skyddsåtgärder samt uppdatera skötselrutiner och egenkontroll för att minimera utsläpp av granulat från befintliga konstgräsplaner.

Genomförande Följande skyddsåtgärder ska ha implementerats för befintliga konstgräsplaner 2025:

- Sargar ska finnas,
- dagvattenledningar ska vara övertäckta,
- Granulatfälla/sil ska finnas i brunnar,
- I samlingsbrunnen mellan konstgräsplanens avrinningsystem och VA Syds nät ska det finnas fällor, filter eller silar,
- Snöupplag ska vara försedda med sarg och brunn med granulatfälla,
- Ytor där servicefordon kör ska vara hårdgjorda,
- Skötselrutiner ska finnas och egenkontrollprogram för exempelvis tömning av silar/brunnar, rengöring av redskap med mera,
- Borstmattor ska finnas i anslutning till planerna så att spelarnas skor kan borstas av.

Åtgärd 2: Vid renovering av befintliga konstgräsplaner eller nybyggnation av konstgräsplaner ska alternativa material användas som uppfyller dagens tillgänglighetskrav och miljökrav.

- Fritidsförvaltningen kommer inför renoveringar eller nybyggnationer, i samverkan med stadsfastigheter, undersöka marknaden avseende konstgräs. Målet är att finna ett annat alternativ.

Åtgärd 3: Informera organisationer och föreningar som utövar verksamhet omfattande anläggning eller drift av konstgräsplaner om spridning av mikroplaster och dess påverkan på miljön.

Genomförande: Ta fram kommunikationsmaterial som kan användas som kan användas för en dialog med organisationer och föreningar. Därefter kommunicera med organisationer och föreningar

Anläggningar med platsgjutet granulat - idrottsplatser

Mål: År 2025 ska skyddsåtgärder för befintliga idrottsplatser vara implementerade och skötselrutiner och egenkontroll ska vara uppdaterade. År 2030 anläggs inte platsgjutet granulat och konstgräs på idrottsplatser.

Åtgärd 7: Vidta skyddsåtgärder samt uppdatera skötselrutiner och egenkontroll för att minimera utsläpp av granulat från befintliga idrottsplatser.

Genomförande Följande skyddsåtgärder ska ha implementerats för befintliga idrottsplatser 2025:

- Daglig städning av områden som nedsmutsas av granulat,
- Städning efter behov runt hela konstgräsplanen,
- Silar ska finnas i brunnar,
- Frekvent våttvättning med sug för att partiklar och organiskt material avlägsnas och förbränns.

Åtgärd 8: På idrottsplatser anläggs alternativa material istället för platsgjutet granulat och konstgräs.

Kretsloppsplan 2021–2030, Tillsammans för en klimatneutral resurs- och avfallshantering, Burlövs kommun och Malmö stad

Omställning av avfallssystemet är nödvändig för att motverka klimatutmaningar och bidra till ett klimatneutralt samhälle. Kretsloppsplan 2021–2030 anger färdplanen mot ett klimatneutralt avfallssystem och hur kommunerna avser att uppfylla nationella, regionala och lokala mål inom avfallsområdet. Målen i kretsloppsplanen är inte detaljerade för att inom planens tidsspann kunna arbeta med de mest relevanta, aktuella eller prioriterade åtgärderna för att nå uppsatta mål. Planen utgår från en tillit till respektive verksamhets kompetens och att arbetet blir bäst när verksamheten själv detaljstyr den. Kretsloppsplanen innehåller fyra målområden och tio mål.

Förebyggande av avfall. Malmö minska, både det avfall som våra invånare och kommunala verksamheter producerar.

Mål: 1.1 Kommunalt avfall ska minska med 30 % till 2030 (förebyggande av avfall vid kommunala event).

Åtgärd: Fastighetsägare ska skapa förutsättningar för nyttjanderättshavare av fastigheten att förebygga avfall.

Åtgärd: De kommunala arrangemangsfunktionerna ska ta fram en metod för att förebygga avfall vid olika kommunala event.

Effektiv Återanvändning, Att på olika sätt möjliggöra återbruk kan bidra till att öka livslängden på produkter och minska förbrukningen av energi- och naturresurser.

Mål: 2.1 Återanvändning av produkter ska öka inom kommunens kommunala bolag (respektive förvaltning tar fram en strategi för vad som kan och ska återanvändas i just deras organisation).

Åtgärd: Respektive förvaltning ska ta fram en handlingsplan för vad som kan och ska återanvändas i just deras organisation. Sådana handlingsplaner kan med fördel göras i samarbete mellan flera förvaltningar, t ex bör en handlingsplan för bygg- och rivningsavfall tas fram gemensamt av de tekniska förvaltningarna.

Minskat spill, ett effektivt kretslopp kräver att spillet minskar.

Mål: 3.2 50 % färre antal skräp på land och vid hav till år 2030 (förebyggande av avfall vid kommunala event).

Åtgärd: De kommunala arrangemangsfunktionerna ska ta fram metod för att minimera nedskräpningen vid kommunala arrangemang.

Förtroende och samverkan, En grundförutsättning för att få fler att sortera ut sitt avfall är att avfallshanteringen upplevs som pålitlig ur alla hållbarhetsaspekter och för användarna.

Mål: 4.2 En tillgänglig avfallshantering som styr uppåt i avfallshierarkin år 2030.

Åtgärd: VA SYD i samverkan med bland andra kommunernas förvaltningar och fastighetsägarna, ska skapa väl fungerande och tillgängliga avfallstjänster i den hållbara, täta, gröna staden.

Malmö stads budget 2023

Malmö stads budget är det övergripande och överordnade styrdokumentet för stadens nämnder och helägda bolag. Den innehåller politisk vision, kommunens grunduppdrag, kommunfullmäktiges mål för mandatperioden, särskilda uppdrag för året och ekonomiska ramar. Övriga kommunala styrdokument som planer, program, policys och liknande är underordnade målen i Malmö stads budget. Malmö stad har en ambition om att vara en föregångare i klimatarbetet och vägledas av FN:s globala hållbarhetsmål Agenda 2030 i vårt hållbarhetsarbete. Målen är långsiktiga och gäller för innevarande mandatperiod, men ska uppnås så fort som möjligt där uppföljningen ska ske inom samtliga målområden. En grön och rättvis klimatomställning ska genomsyra arbetet för inriktningen Stadsutveckling och klimat.

Miljöprogram för Malmö stad

Miljöprogrammet för Malmö stad är ett strategiskt dokument antaget av kommunfullmäktige som anger riktlinjer för Malmö stads långsiktiga miljöarbete. Miljöprogrammet är styrande för stadens nämnder och är Malmö's lokala agenda för arbetet med den ekologiska dimensionen av Agenda 2030. Miljöprogrammet konkretiseras till stor del av andra styrdokument, till exempel Trafik- och mobilitetsplan, Naturvårdsplan och Energistrategi. Nämnden ska därför utifrån sitt grunduppdrag och förutsättningar integrera miljöprogrammets innehåll i sin verksamhetsplanering. Detta betyder att varje nämnd och bolagsstyrelse ansvarar för att identifiera vilka mål verksamheten kan bidra till och besluta om de åtgärder som leder till störst miljöeffekt och samhällsnytta (se *bilaga 2 Miljöaspekter*).

Miljöprogrammet består av tolv mål med indikatorer fördelade på tre övergripande målområden. Dessa har prioriterats utifrån de nationella miljö kvalitetsmålen och Malmö's miljö och klimatutmaningar:

Ett Malmö med minsta möjliga klimatpåverkan

- Utsläppen av växthusgaser i Malmö som geografiskt område har minskat med 70 procent (jämfört med år 1990).
- Malmö stads organisation har nettonollutsläpp.
- Malmös konsumtionsbaserade utsläpp av växthusgaser är på god väg till en hållbar nivå.
- Malmö försörjs av 100 % förnybar och återvunnen energi.

Ett Malmö med god livsmiljö

- Hälsosamt exponering har minskat avsevärt i Malmö (rör luftföroreningar, buller och kemikalier).
- Utbudet av och tillgängligheten till gröna och blå miljöer har ökat i Malmö.
- Malmö har ett hållbart mobilitetssystem.
- Malmös resiliens vid ett förändrat klimat har ökat.

Ett Malmö med rik och frisk natur

- Ökad biologisk mångfald i Malmö.
- Värna Malmös odlingslandskap och bruka det hållbart.
- Fler skyddade havsområden och hållbar förvaltning av vatten och hav.
- Ökad resurseffektivitet (Kretsloppsplanen).

Nämndsbudget 2023

Fritidsnämnden ska utifrån riktlinjer som kommunfullmäktige bestämmer arbeta med mer detaljerade mål som ingår i fritidsnämndens ansvarsområde. Fritidsnämndens budget beskriver nämndens ansvarsområde och där det inom Stadsutveckling och klimat, är kommunfullmäktigemålet - Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser som eftersträvas. Vidare följs planeringskommentarerna i nämndens budget.

Naturvårdsplan för Malmö 2023-2030

Naturvårdsplanen är ett underlag för den fysiska planeringen och ska fungera vägledande i naturvårdsarbete och är inriktad på naturvård och biologisk mångfald. Naturvårdsarbete inkluderar skötsel och naturvårdsfrågor i förändrings- och förnyelsearbete. Naturvårdsplanen lyfter fram och konkretiserar nationella och regionala miljömål och utgör en del av kommunens miljömålsarbete. Naturvårdsplanen är till skillnad från grönplanen primärt inriktad på naturvård och biologisk mångfald. Mål som berör fritidsförvaltningen:

2. Livsmiljöernas mångfald och kvalitet ska öka

Det här ska vi mäta:

- Areal nyskapad natur.
- Areal med naturvårdsinriktad skötsel ska öka.

Ett exempel på nyskapad natur är när man omvandlar en vanlig gräsmatta till ängsmark.

Naturvårdsinriktad skötsel har som syfte att bevara, restaurera och utveckla naturvärden kopplade till biologisk mångfald, kulturmiljö och rekreation. Skötseln ska bedrivas så miljövänligt

som möjligt, vilket bl.a. innebär att buller, utsläpp, gifter och transporter ska minimeras samt att tidpunkten ska anpassas till exempelvis fåglarnas häckningstid. Exempel på naturvårdsinriktad skötsel är årlig slätter med uppsamling, omrörning av markskikt, gallring runt äldre ekar och röjning av vass.

3. Särskilt bevarandevärda arter ska värnas

Det här ska vi mäta:

- Status och populationstrender för Malmös särskilt bevarandevärda arter inom Malmö kommun ska gå i en positiv riktning.

Rödlistade arter är arter som är hotade av olika anledningar. Till de särskilt bevarandevärda arterna räknas ovanliga arter som är särskilt viktiga ur naturvårdssynpunkt. De kan vara högt prioriterade inom nationell naturvård och därmed omfattas av ett åtgärdsprogram. De kan också ha en särskild betydelse för Malmö genom att de är speciella för trakten. Invasiva arter kallas sådana arter som etablerat sig i Sverige med hjälp av människan och ställer till problem genom snabb spridning. Gemensamt för alla invasiva arter är att de på något sätt hotar mångfalden av inhemska eller ”ursprungliga” arter och därmed den biologiska mångfalden.

4. Utbyggnad och förtätning i Malmö ska ske med hänsyn till natur- och rekreationsvärden

Det här ska vi mäta:

- Andel grönyta ska öka.
- Antalet kopplingar mellan Malmös grönområden, genom grönblå stråk, ska öka.
- Antal planerings- och exploateringsprojekt där modellen används.
- Uppföljning och utvärdering av framtagen modell.

Mångfunktionella, naturbaserade lösningar är en viktig strategi för ökad resiliens och skapar mervärden som till exempel bullerreglering, positiva hälsoeffekter, rekreation, luftrening och biologisk mångfald på samma gång. Ett bra exempel är en dagvattendamm som renar vatten genom sedimentering och tar upp övergödande ämnen med hjälp av vegetation. Ett annat exempel kan vara ett grönt tak som bidrar med ekosystemtjänster såsom isolering och luftrening samtidigt som de kan bidra till en ökad biologisk mångfald. Att använda mångfunktionella naturbaserade lösningar kan dessutom bidra till att öka stadens resiliens i ett förändrat klimat. Några exempel är urbana skogsbiotoper i Västra hamnen, en urban kalkrik biotop med växter från Limhamns kalkbrott på en bostadsgård i Hyllie och många olika varianter på ruderrattak.

5. Tillgängligheten, den rekreativa kvaliteten och ytan natur- och rekreationsområden ska öka

Det här ska vi mäta:

- Antal insatser och skyltar för att förbättra information i natur- och rekreationsområden.

Skyfallsplan för Malmö

Skyfallsplanen är framtagen för att planera för regn när dagvattensystemet inte räcker till och för att minimera risker för samhällsviktiga verksamheter vid skyfall. Val av åtgärder kan bidra till att skapa attraktiva miljöer gröna och blå rekreativa miljöer i staden. Vilket i sin tur kan bidra till ett

bättre lokalklimat. Varje förvaltning har en krisplan som utgår från 3 grundprinciper: ansvars-, närhets- och likhetsprincipen.

Strategier som ska tillämpas:

- Den kommunala organisationen, medborgare och relevanta aktörer utanför den kommunala organisationen har fått relevanta och tillräckliga kunskaper om skyfallshantering.
- Hos varje förvaltning/bolag/förbund finns en krisledningsplan. Som komplettering till en generell krishanteringsförmåga analyseras även specifika händelser såsom skyfall utifrån ett beredskapsperspektiv.
- Fastighetsägaren har ansvar för att vidta förebyggande åtgärder och skydda sin fastighet. Fastighetsägaren ska överväga vilka möjligheter som finns att avleda eller fördröja vatten vid kraftiga skyfall så att det inte skadar fastigheten. Exempelvis kan någon form av skydd mot oönskade inflöden i fastighetens anslutning till va-nätet installeras.

Etappmål i arbetet är:

- År 2025 ska åtgärder ha genomförts för att minimera risken för liv, allvarliga personella skador eller allvarliga störningar av samhällsviktig verksamhet. Målet kan endast uppnås genom insatser både på allmän plats och på kommunal och privat kvartersmark.
- Senast år 2045 ska skyfallsplaneringen ha lett till att hela Malmö kan hantera ett 100-års regn med minimala materiella och personella skador samt med ett minimum av störningar som följd. Målet kan endast uppnås genom insatser både på allmän plats och på kommunal och privat kvartersmark.

För att nå målen ska ett antal strategier tillämpas:

- En grupp för skyfallssamordning koordinerar Malmö stads olika förvaltningar inklusive VA SYD.
- Skyfallsproblematiken beaktas i översiktlig planering, detaljplanering och bygglov samt i stadens egna byggprojekt.
- Den kommunala organisationen har fått relevanta och tillräckliga kunskaper om skyfallshantering.
- Handlingsplan för skyfallsombyggnad av kommunägd mark (med kostnadsberäkningar) styr de särskilda skyfallsåtgärderna.

Trafik- och mobilitetsplan

Planen ämnar skapa möjligheter för Malmö stad att bli mer tillgängligt och hållbart. Planen består av fyra huvudområden som innefattar ett helhetstänk, målstyrd planering, pendling och stadshuvudgator. De stora förändringarna som krävs för att skapa en mer balanserad färdmedelsfördelning i ett växande Malmö är att färdmedelsandelarna för cykeltrafiken och kollektivtrafiken måste öka på bekostnad av biltrafiken. Detta skapar förutsättningar för att Malmö ska utvecklas och bli en mer socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar stad.

Vad kan fritidsförvaltningen göra:

- Arbeta för att främja renare, tystare och snålare motorfordonstransporter.
- Fortsatta satsningar på miljöfordon och förnybara bränslen.

- Öka andelen motorfordon som drivs av biogas, vätgas och el måste för att ytterligare minska motorfordonssektorns miljöpåverkan.
- Malmö stads verksamhet har ett stort ansvar och en möjlighet att driva på utvecklingen och efterfråga förnybara och fossilfria bränslen.

Översiktsplan för Malmö

Översiktsplanen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den existerande stadsmiljön ska utvecklas. Översiktsplanens syfte är att fungera som vägledning i beslut rörande utveckling av den existerande stadsmiljön samt i användning av mark- och vattenområden. Övergripande mål har sin grund i de tre hållbarhetsaspekterna för att göra staden till en attraktiv plats att bo och verka i. Översiktsplanen verkar för att miljömålen ska uppnås genom satsningar inom resurssnålhet, energieffektivitet, förnybar energi och på ett trafiksystem med minimerad miljöpåverkan.

För att bidra till att uppnå miljömålen ska resurssnålhet och energieffektivitet prioriteras, liksom satsningar på förnybar energi och på ett trafiksystem med minimerad miljöpåverkan. De övergripande målen och prioriterade inriktningarna fordrar att en rad samverkande strategier fullföljs. Strategierna bidrar på olika sätt till ett eller flera av hållbarhetsmålen – de stödjer och förstärker varandra.

All fysisk planering ska förhålla sig till översiktsplanens prioriterade inriktningar och strategier. Ett framgångsrikt genomförande av översiktsplanen kräver nära samverkan mellan såväl alla kommunens nämnder och förvaltningar som med externa aktörer och stadens invånare. Översiktsplanen ger gemensamma målbilder som är nödvändiga för att alla ska sträva mot samma mål och att olika tolkningar ska undvikas.

Från strategi kustskydd 2025–2125 (remissversion)

Strategin för kustskydd är den planeringsinriktning som kommande planeringsskeden och myndighetsutövning ska ta. Den är också grunden för stadens exploatering och inriktningsbeslut för genomförande på kort och lång sikt. Framtagna riktlinjer kommer att anges i översiktsplanen.

Med utgångspunkt i befintlig lagstiftning innebär det att respektive förvaltning själv behöver analysera huruvida dess verksamhet och fastigheter/ byggnader är beroende av någon form av förebyggande eller operativa åtgärder.

Alla nämnder beslutar om:

- Insatser kring stärkande av den egna operativa förmågan i händelse av översvämning.

Respektive nämnds budgetprocess:

Implementering och uppföljning av respektive nämnds uppdrag utifrån ”Behov av fortsatt arbete” behöver ske i budgetprocessen.